

COMMISSIE VOOR DE MODERNISERING VAN DE **RECHTERLIJKE ORDE**

**VIDEOCONFERENCING – deelrapport
“mogelijk gebruik van VC-installaties in
provinciale crisiscentra als alternatief voor
bemande rogatoire opdrachten”**

Juni 2013

1. INLEIDING	4
1.1. OPDRACHT.....	4
1.2. DE VISIE VAN DE CMRO IN EEN BREDERE CONTEXT.....	5
1.3. OPZET / INHOUD VAN DIT RAPPORT.....	6
2. ROGATOIRE OPDRACHTEN VANDAAG	7
2.1. HET CIJFERMATERIAAL.....	7
2.2. AANTALLEN.....	7
2.2.1. <i>aantal uitbetalingen, aantal zendingen, aantal deelnemers</i>	7
2.2.2. <i>verdeling volgens bestemming en naar duur van de zending</i>	8
2.2.3. <i>verdeling volgens gerechtelijk arrondissement</i>	9
2.2.4. <i>aantal rogatoire commissies vanuit het buitenland in België</i>	9
2.3. KOSTEN.....	10
2.3.1. <i>totale gerechtskosten</i>	10
2.3.2. <i>personeelskosten</i>	10
2.3.3. <i>verdeling van de gerechtskosten volgens bestemming</i>	11
2.3.4. <i>verdeling van de gerechtskosten per arrondissement</i>	11
3. VEREISTEN VOOR ROGATOIRE OPDRACHTEN VIA VC	12
3.1. FINANCIELE VEREISTEN.....	12
3.2. KWALITEITSVEREISTEN.....	14
3.2.1. <i>inleiding</i>	14
3.2.2. <i>de Belgische ervaring met VC in het kader van rogatoire opdrachten</i>	15
3.2.2.1. <i>het antwerpse hof van beroep</i>	15
3.2.2.2. <i>het federaal parket</i>	16
3.2.3. <i>ervaringen in het buitenland</i>	17
3.2.4. <i>de invloed van de gesprekspartner in het buitenland</i>	18
3.3. WETTELIJKE VEREISTEN.....	19
4. HET AANBOD VAN DE PROVINCIALE CRISISCENTRA	20
4.1. UITRUSTING/APPARATUUR.....	20
4.1.1. <i>hardware</i>	20
4.1.2. <i>onderhoudscontract</i>	21
4.1.3. <i>verbinding: kwaliteit & beveiliging</i>	21
4.1.4. <i>bediening / opleiding</i>	22
4.2. BESCHIKBAARHEID.....	23
4.2.1. <i>inleiding</i>	23
4.2.2. <i>de tijdsperiode</i>	23
4.2.3. <i>de actuele bezettingsgraad en de benodigde planningstijd</i>	24
4.2.4. <i>geschiktheid van infrastructuur en gebouw</i>	25
4.3. FINANCIELE ASPECTEN.....	27
4.3.1. <i>inleidende beschouwingen</i>	27
4.3.2. <i>hardware</i>	27
4.3.3. <i>onderhoud</i>	28
4.3.4. <i>verbinding</i>	28
4.3.5. <i>bediening/opleiding</i>	29
5. VOORSTELLEN / ADVIEZEN	30
5.1. GESCHIKTHEID VC-INSTALLATIE EN INFRASTRUCTUUR VAN CRISISCENTRA.....	30
5.1.1. <i>vanuit financieel oogpunt</i>	30
5.1.2. <i>vanuit het oogpunt van kwaliteit</i>	30
5.1.3. <i>vanuit het "compliance"-oogpunt</i>	31
5.1.4. <i>vanuit het oogpunt van beschikbaarheid en geschiktheid van de locaties</i>	31
5.1.5. <i>conclusie</i>	31
5.2. VOORSTEL VOOR OVEREENKOMST.....	32
5.2.1. <i>inleiding</i>	32
5.2.2. <i>op federaal niveau</i>	32

5.2.2.1. duur van de overeenkomst	32
5.2.2.2. beschrijving van de VC-basisinstallatie.....	32
5.2.2.3. beschrijving van mogelijke verbindingen en de desgevallend eraan gelieerde kosten.....	33
5.2.2.4. beschrijving van de maximale frequentie van gebruik.....	33
5.2.2.5. facturatiemodaliteiten	33
5.2.2.6. voorrang voor crisissituaties	33
5.2.2.7. andere	33
5.2.3. op lokaal niveau	34
5.2.3.1. contactpersonen	34
5.2.3.2. beschikbare termijnen	34
5.2.3.3. mogelijke opdrachten	34
5.2.3.4. modaliteiten voor de start van een vc.....	34
5.2.3.5. modaliteiten tijdens de vc	35
5.2.3.6. modaliteiten na de vc	35
5.3. VOORSTELLEN OP HET VLAK VAN BEHEER	35
5.3.1. beheersinformatie rond internationale rogatoire commissies	35
5.3.2. bevorderen van VC als volwaardig alternatief voor rogatoire opdrachten waar dit kan.....	36
5.4. VERDER ONDERZOEK IN BREDER KADER.....	37
GEBRUIKTE AFKORTINGEN.....	38
BRONNEN (INSTANTIES EN PERSONEN).....	39

1. INLEIDING

1.1. OPDRACHT

Op 7 mei 2012 gaf de Minister van Binnenlandse Zaken, na positief advies van de conferentie van gouverneurs, haar toelating voor het gebruik door magistraten van de uitrusting voor videoconferentie (hierna afgekort tot VC) waarover de gouverneurs (eigenlijk de provinciale crisiscentra) beschikken.

De Minister van Binnenlandse Zaken wenste wel dat de gebruiksmodaliteiten in een overeenkomst tussen gouverneurs en procureurs-generaal zou worden gegoten en dat de aan dit gebruik verbonden kosten zouden worden terugbetaald aan de provincies.

Intussen is sinds het principiële akkoord een jaar verstreken, zonder dat er ter zake een significante vooruitgang is geboekt.

Op 9 april 2013, heeft de Minister van Justitie de Commissie voor de Modernisering van de Rechterlijke Orde (CMRO) verzocht om dit project te begeleiden.

De CMRO is hierop ingegaan. Zij heeft er zich toe verbonden om nog voor het gerechtelijk verloop van 2013 een ontwerp van samenwerkingsakkoord tussen de betrokken partijen voor te stellen en/of een rapport met eventueel resterende knelpunten.

De vraag van de Minister van Justitie beperkte zich tot één mogelijke toepassing van VC, nl. als alternatief voor bemande rogatoire opdrachten, en tot één mogelijke aanbieder van installaties (nl. de provincies). Vandaag komen voor dergelijke opdrachten ook de installaties van het federaal parket en het hof van beroep te Antwerpen in aanmerking. Zij worden in punt 3.2.2. summier besproken, enkel om een vergelijkingsbasis te hebben voor het aanbod van de provincies. Andere mogelijke toepassingen en de opportuniteit van het gebruik van (toekomstige) installaties binnen of buiten de Rechterlijke Orde komen in dit rapport niet aan bod, maar maken wel deel uit van de in volgend punt geschetste bredere context.

1.2. DE VISIE VAN DE CMRO IN EEN BREDERE CONTEXT

In eerdere rapporten heeft de CMRO gewezen op VC als een te overwegen mogelijkheid om kosten te reduceren, zowel voor justitie en de rechterlijke orde zelf als voor haar partners, en zowel binnen het kader van internationale opdrachten als voor binnenlandse aspecten.

Zo wordt op bladzijde 21 van haar rapport “Gerechtskosten in strafzaken – uitgaven 2009” (juni 2010)¹ gesteld: *“Meer gebruik maken van videoconferenties [...] kan een positieve invloed hebben op het aantal rogatoire opdrachten naar het buitenland en aldus kostenbesparend zijn”*.

In het rapport over de jeugdsectie van de Antwerpse rechtbank van eerste aanleg (maart 2010)², wordt VC ter sprake gebracht in het kader van kabinetsbesprekingen: *“[...] Momenteel voorziet deze of een andere wetgeving niet in de mogelijkheid om Everbergbesprekingen (of andere kabinetsbesprekingen) via videoconferentie te laten doorgaan. Ook al zou dit voor jeugdrechter of griffier geen tijdswinst opleveren, de maatschappelijke kost zou hierdoor wel kunnen gereduceerd worden. De Everbergbesprekingen (waar het aantal betrokken instellingen beperkt is) zouden hier als proefterrein kunnen dienen”*.

De Commissie acht de tijd rijp om de mogelijkheden van VC na te gaan voor verschillende toepassingsgebieden (burgerlijk, penaal, jeugd), in verschillende stadia van de procedure (onderzoek, voorlopige hechtenis, strafuitvoering,...) en in verschillende settings (tussen welke plaatsen, met welke actoren,...).

De bovenvermelde bekommernis van kostenreductie vormt daarbij één invalshoek. Er moet worden nagegaan of en zo ja onder welke voorwaarden en na hoeveel tijd de benodigde investeringen kunnen teruggewonnen worden. Deze vragen kunnen niet los gezien worden van twee andere invalshoeken. Het gaat dan in de eerste plaats om de technische karakteristieken en voorwaarden die moeten toelaten eenzelfde of zelfs betere kwaliteit en effectiviteit te verkrijgen in vergelijking met gekende situaties zonder VC. De compliance-vereisten vormen de derde bekommernis: zijn de voorgenomen toepassingen in overeenstemming met de actuele wetgeving, of is een aanpassing van de wetgeving nodig.

¹ http://www.cmro-cmoj.be/sites/default/files/files/rapport_gerechtskosten_2009_NL.pdf

² Rapport exclusief gemaakt ten behoeve van de (voorzitter van de) rechtbank van eerste aanleg te Antwerpen

1.3. OPZET / INHOUD VAN DIT RAPPORT

Uit de hierboven geschetste context volgt dat onderhavig rapport, evenals het eraan voorafgaand onderzoek, te beschouwen is als een appetizer en een eerste in een rij van meerdere subprojecten rond VC.

In volgende bladzijden wordt de stand van zaken opgemaakt van het dossier “provincies” aan het begin van de gerechtelijke vakantie.

Dat nog een aantal vragen open blijven en een en ander nog moet worden besproken, is gezien de korte termijn sinds de start van de opdracht (door de CMRO) niet verwonderlijk. Een veelheid van actoren zijn al dan niet direct bij dit project betrokken en begrijpelijkerwijze behandelen zij prioritair wat tot hun kerntaken behoort.

Dit rapport is dan ook in eerste instantie bedoeld als basis en uitgangspunt voor verdere bespreking en behandeling met de verantwoordelijken langs de kant van de rechterlijke orde en aan de zijde van wie de apparatuur in de provinciale crisiscentra beheert en gebruikt.

In punt 2 wordt daarom een beeld geschetst van de omvang van de bemande internationale rogatoire commissies (hierna afgekort tot BIRC), o.a. in aantallen en qua kosten. Dit is nodig om te kunnen bepalen vanaf welke kost het alternatief via VC renderend is.

Omdat het eventueel opteren voor VC niet enkel door financiële aspecten zal beïnvloed worden, wordt in punt 3 ook kort een aantal andere vereisten besproken.

Vervolgens wordt in punt 4 ingegaan op de mogelijkheden van de VC-installaties en -infrastructuur van de provinciale crisiscentra.

In het laatste (vijfde) punt wordt een aantal adviezen en voorstellen geformuleerd, i.v.m. het gebruik van de provinciale installaties en voor de verdere bespreking met de provinciale centra en de Algemene Directie Crisiscentrum (afgekort ADCC) van de FOD Binnenlandse Zaken. Rekening houdend met wat tijdens de gegevensinzameling werd vastgesteld, worden ook voorstellen gedaan die op termijn moeten leiden tot een efficiënter beheer van de BIRC's, of tot een gefundeerde uitbreiding van de VC als alternatief voor dergelijke opdrachten.

2. ROGATOIRE OPDRACHTEN VANDAAG

2.1. HET CIJFERMATERIAAL

Vandaag heeft de FOD Justitie geen gedetailleerd cijfermateriaal over het aantal of de kost van internationale rogatoire opdrachten. De onder 2.2 en 2.3 vermelde cijfers zijn dan ook bijna uitsluitend gebaseerd op door de federale politie bezorgde gegevens.

Op vraag van de FOD Justitie voerde de federale politie een query uit die onder vorm van een Excel bestand werd overgemaakt. Het betreft een lijst van in 2012 bezochte landen, met per land het aantal zendingen en het aantal deelnemers. Deze gegevensbron wordt hieronder sample A genoemd.

Op vraag van de CMRO werd door dezelfde diensten van de federale politie ook het resultaat bezorgd van een query op alle in 2012 en 2013 (tot begin juni) uitbetaalde facturen en onkostenstaten. Per uitbetaling werd het land van bestemming, bedrag, duur van de zending (datum van vertrek en terugkeer) en betreffende arrondissement (of federaal parket) vermeld. Deze gegevensbron wordt hieronder sample B genoemd.

De gegevens moeten met de nodige voorzichtigheid behandeld worden. Zo is er in sample A sprake van 4 zendingen naar Afghanistan, maar is in sample B geen enkele uitbetaling voor een zending naar dat land te vinden en deelt de politie na controle mee dat er de laatste twee jaar geen enkele zending naar Afghanistan plaatsvond. Naast dit probleem van betrouwbaarheid stelt zich voor sample A ook een mogelijk probleem van validiteit: verwacht men aantal zendingen niet met aantal betalingen?

2.2. AANTALLEN

2.2.1. aantal uitbetalingen, aantal zendingen, aantal deelnemers

Volgens het door de federale politie overgemaakte sample A, waren er in 2012 4140 BIRC's gepland of uitgevoerd.

Samen waren die goed voor 7831 deelnemers, zowel personeel van de politie als van de rechterlijke orde, of gemiddeld 1,9 personen per zending.

Volgens de tweede gegevensbron van de federale politie, gebeurden er in het volledige jaar 2012 en in het eerste gedeelte van 2013 (tot begin juni) 4628 uitbetalingen voor zendingen in het buitenland. De uitbetalingen hadden betrekking op zendingen uit 2010 (42 uitbetalingen), 2011 (1821 uitbetalingen), 2012 (2142 uitbetalingen) en 2013 (623 uitbetalingen).

Per zending kunnen er echter meerdere betalingen zijn. De CMRO groepeerde alle betalingen die betrekking hebben op zendingen naar eenzelfde land vanuit eenzelfde arrondissement en met eenzelfde vertrek- en terugkeerdatum: de 4628 uitbetalingen hebben dan betrekking op 1481 zendingen, waarvan er 648 plaatsvonden in 2011 en 615 in 2012.

Zendingen met eenzelfde bestemming (land) en met eenzelfde vertrek- en terugkomdatum maar vanuit twee verschillende arrondissementen of vanuit het federaal parket en een arrondissement, betreffen mogelijk ook eenzelfde rogatoire commissie maar werden wel als afzonderlijke zendingen geteld.

2.2.2. verdeling volgens bestemming en naar duur van de zending

Volgens sample A, had het overgrote deel van de zendingen (72%) een EU land als bestemming (op te delen in 45% buurlanden en 27% andere EU landen). Minder dan 8% ging naar Europese landen buiten de EU (waartoe ook Rusland en Turkije zijn gerekend) en nog geen 20% had een bestemming buiten het Europees continent. De overige zendingen (0,77%) betreft voornamelijk binnenlandse zendingen en een paar zendingen waarvan de bestemming niet in het computersysteem werd ingegeven.

Uit dit sample blijkt ook dat het gemiddeld aantal deelnemers per zending recht evenredig toe neemt met de afstand tot de bestemming: gemiddeld 1,5 deelnemers voor binnenlandse zendingen, 1,71 voor buurlanden, 1,75 voor andere EU-landen, 2,22 voor Europese landen buiten de EU en 2,32 voor niet-Europese bestemmingen.

Volgens sample B (gebaseerd op uitbetalingen in 2012 en de eerste helft van 2013), had 48% van de zendingen een buurland als bestemming, 38% betrof andere EU-lidstaten, en 6% een ander Europees land. Slechts 8% van de zendingen had een land buiten Europa als bestemming.

Meer dan een kwart van de zendingen nemen niet meer dan een dag in beslag en in meer dan 60% van de zendingen wordt een duur van drie dagen niet overschreden. In 7% van het aantal zendingen is de duur meer dan 6 dagen.

Het hoeft niet te verwonderen dat de duur van de zending toeneemt met de af te leggen afstand tot de bestemming. Waar bijna de helft van de zendingen naar buurlanden op een dag gebeurt, zullen de meeste zendingen buiten Europa tussen de 4 en 8 dagen duren.

2.2.3. verdeling volgens gerechtelijk arrondissement

Het grootste deel van de zendingen in sample B gaan uit van de arrondissementen Antwerpen en Brussel (telkens meer dan 20%), gevolgd door het federaal parket (7,35%). Van de andere arrondissementen overstijgen enkel Gent, Luik en Dendermonde de drempel van 5% van het totaal aantal zendingen.

Wanneer de arrondissementen gegroepeerd worden per provincie geeft dit voor de uitbetalingen in 2012 en 2013 voor zendingen in 2011 en 2012 volgend beeld:

Provincie of gelijkaardig equivalent	Aantal zendingen in 2011 waarvoor uitbetalingen in 2012 of eerste helft van 2013	Aantal zendingen in 2012 waarvoor uitbetalingen in 2012 of eerste helft van 2013
Antwerpen	142	173
Brussel	183	160
Henegouwen	52	50
Limburg	25	20
Luik	59	39
Luxemburg	26	15
Namen	15	17
Oost-Vlaanderen	78	69
Vlaams-Brabant	11	15
Waals-Brabant	7	13
West-Vlaanderen	48	42
Onbekend (of JIT ³)	2	2

In bovenvermelde tabel zijn de provincies Vlaams-Brabant en Waals-Brabant beperkt tot respectievelijk het arrondissement Leuven en het arrondissement Nijvel. Onder Brussel zijn de zendingen samengebracht van het gerechtelijk arrondissement Brussel en van het Federaal parket.

Vermits het om uitbetaalde zendingen gaat geeft de tabel slechts een benaderend beeld van het totaal aantal zendingen in 2011 of 2012. Sommige zendingen zullen mogelijk pas in de 2de helft van 2013 of later uitbetaald worden.

2.2.4. aantal rogatoire commissies vanuit het buitenland in België

VC installaties zullen of kunnen ook gebruikt worden als alternatief voor rogatoire commissies vanuit het buitenland naar België.

Vragen voor rogatoire commissies uit het buitenland, worden gecentraliseerd op de beleidscel van de Minister Justitie. De CMRO zal de opgevraagde gegevens voor 2012 verwerken, zodra ze die in haar bezit heeft.

³ JIT = Joint Investigation Teams, met cofinanciering vanuit Europa.

2.3. KOSTEN

2.3.1. totale gerechtskosten

Volgens de FOD Justitie zijn de afgelopen jaren volgende bedragen uitbetaald op de post “gerechtskosten ter uitvoering van rogatoire opdrachten in het buitenland”:

jaar	Door FOD Justitie uitbetaald bedrag (EUR)
2006	4.129.235,26
2007	1.678.468,85
2008	2.773.359,27
2009	1.889.211,00
2010	1.575.603,46
2011	2.148.879,79
2012	739.487,37

De gefactureerde bedragen die nog niet zijn uitbetaald zijn niet gekend. Het is dus moeilijk uit te maken of bovenvermelde bedragen de top van de ijsberg zijn of de bijna volledige ijsberg. Feit is dat in budgettaire moeilijke tijden er voorrang wordt gegeven aan het uitbetalen van particulieren (bijv. tolken en vertalers), boven het betalen van facturen van instellingen (zoals de politie in het geval van rogatoire opdrachten).

Ter vergelijking: de politie zelf betaalde in 2012 en 2013 (tot 10/6/13) een bedrag uit van €2.336.449,11 EUR (dat zij dan nadien terugvordert van de FOD Justitie). Vermits het om 1481 zendingen gaat, komt dit neer op een gemiddelde van € 1577,62 per zending.

2.3.2. personeelskosten

De sub 2.3.1 vermelde bedragen betreffen transport-, overnachting- en verblijfskosten. Vanzelfsprekend heeft het aan de opdracht deelnemende personeel zelf ook een kost, die kan berekend worden aan de hand van de brutowedde van elk personeelslid en de duur van de zending.

Uitgaande van een gemiddelde duur van 3 dagen, gemiddeld 2 personen per zending, een gemiddeld brutoloon 100% van € 40.000 (= werkelijke kost € 74.031,20) en 220 werkdagen per jaar (dus €336,5/dag) komt men aan een personeelskost van € 2019,03 per zending.

Uitgaande van dezelfde gegevens maar van een brutoloon 100% van € 50.000 (werkelijke kost €419,5/dag), bedraagt de personeelskost € 2516,78.

Merk op dat deze personeelskost niet zal gedragen worden door de FOD Justitie in geval het politiemensen betreft. De bedragen hierboven geven dan ook de kost voor de federale overheid weer.

2.3.3. verdeling van de gerechtskosten volgens bestemming

Het onder 2.3.1 vermelde bedrag van € 1577,62 per zending is een gemiddelde. Hoe verder van huis, hoe duurder de kost van de zending, zoals blijkt uit onderstaande tabel (gebaseerd op sample B).

Regio	Gemiddelde kostprijs (gerechtskosten) per zending (EUR, afgerond op eenheid)
Binnenland	343
Buurland	646
EU-lidstaat (geen buurland)	2022
Europees land buiten EU	2441
Bestemming buiten Europa	4375

2.3.4. verdeling van de gerechtskosten per arrondissement

Onder 2.2.3 werd al vermeld dat het aantal BIRC's niet gelijk verdeeld is over de arrondissementen. Hetzelfde geldt voor de kosten. Waar de arrondissementen Antwerpen en Brussel in aantal zendingen goed waren voor iets meer dan 40%, gaat bijna de helft van de uitbetaalde kosten naar deze arrondissementen. Ook voor het arrondissement Luik en het federaal parket bedraagt het aandeel in kosten meer dan het aandeel in aantal zendingen. In deze drie arrondissementen en het federaal parket zal de kost per zending dus hoger liggen dan elders. Dit kan te maken hebben met de aard van de bestemming (hoe verder, hoe langer en hoe duurder) of met de samenstelling van de delegatie (hoe meer deelnemers, hoe meer kosten).

Arrondissement (of equivalent)	% in aantallen rogatoire opdrachten	% in bedragen
Federaal Parket	7,35%	8,71%
Antwerpen	20,65%	26,60%
Mechelen	1,96%	1,89%
Turnhout	2,50%	2,57%
Brussel	20,04%	22,93%
Leuven	2,02%	1,58%
Nijvel	1,55%	1,07%
Bergen	2,23%	2,02%
Doornik	2,56%	1,05%
Charleroi	3,31%	2,74%
Hasselt	1,75%	1,09%
Tongeren	1,62%	0,86%
Eupen	0,61%	0,44%
Hoei	0,40%	0,23%
Luik	6,41%	7,54%
Verviers	0,40%	0,36%
Aarlen	1,55%	0,31%
Marche-en-F	0,54%	0,19%
Neufchâteau	1,35%	0,54%
Dinant	0,54%	0,16%
Namen	2,16%	2,36%
Dendermonde	5,40%	4,27%
Gent	5,26%	4,88%
Oudenaarde	0,40%	0,31%
Brugge	4,45%	3,74%
Ieper	0,27%	0,09%
Kortrijk	1,55%	0,89%
Veurne	0,88%	0,55%
Onbekend	0,27%	0,06%
Totaal	100,00%	100,00%

3. VEREISTEN VOOR ROGATOIRE OPDRACHTEN VIA VC

3.1. FINANCIËLE VEREISTEN

VC heeft in de meeste situaties weinig zin als alternatief voor BIRC's indien de ermee gepaard gaande kost niet lager zou uitvallen dan de kost van het werkelijk ter plaatse gaan.

Als uitgegaan wordt van de onder 2.3.3 vermelde gemiddelde gerechtskost en daar voor de personeelskost een met de verblijfsduur en aantal delegatieleden te vermenigvuldigen bedrag wordt bijgeteld van €400 per dag en per persoon, dan geven de bedragen in de laatste kolom van onderstaande tabel weer vanaf wanneer een VC rendabel is.

(a) Regio van bestemming	(b) Gemiddelde gerechtskost (EUR)	(c) Gemiddelde duur (dagen)	(d) Gemiddelde delegatiegrootte (personen)	(e) Personeelskost (EUR), uitgaande van € 400 pppd (e) = 400*(c)*(d)	(f) Totale kost (EUR) (f)=(b)+(e)
Binnenland	343	1,50	1,50	900	1.243
Buurland	646	2,38	1,71	1.628	2.274
EU-lidstaat (geen buurland)	2022	2,78	1,75	1.946	3.968
Europees land buiten EU	2441	3,50	2,22	3.108	5.549
Bestemming buiten Europa	4375	6,88	2,32	6.384	10.759

Vanzelfsprekend kan de situatie van land tot land en van zending tot zending verschillen, maar op basis van bovenstaande tabel zou in doorsnee VC als alternatief voor een BIRC buiten Europa kostenbesparend zijn zodra de ermee gepaard gaande kost onder € 10.759 ligt.

In geval het VC-aanbod beperkter is dan de vraag, zal het doorgaans aanbeveling verdienen voorrang te verlenen aan de verdere bestemmingen.

Om de kost van een VC te kunnen vergelijken met bovenstaande bedragen, zal men volgende berekening moeten maken (in geval men over eigen apparatuur beschikt):

$$KVC = \frac{a+e+i+f}{n} + k(pt+qv) + c(t+w)$$

Waarin:

KVC =kost van een VC-sessie

a = de jaarlijkse kost van de gebruikte vaste installatie (camera's, beeldschermen,..., software,..) (afschrijving op 5 jaar)
 e = de jaarlijkse onderhoudskost
 i = de jaarlijkse kost van de ISDN⁴ lijnen (installatie en abonnement); = 0 in geval van communicatie via IP⁵
 f = de jaarlijkse kost van opleiding van (technisch of bedieningspersoneel)
 n = het aantal VC-sessies per jaar met de betreffende installatie
 p = het aantal personeelsleden dat aan de VC sessie deelneemt (als lid van de "rogatoire commissie") en/of de hele sessie aanwezig of stand by is (zonder iets anders te doen) voor bediening of technische interventies
 q = het aantal personeelsleden dat aan de technische voorbereiding van de VC werkt
 t = de duur van de VC-sessie
 v = de duur (in uren) dat het personeel sub q aan de technische voorbereiding werkt
 w = de duur van de verbinding, buiten de VC-sessie (voor het testen)
 c = de kost per uur van de communicatie over de gebruikte ISDN lijn(en); 0 in geval van IP-communicatie
 k = de kostprijs per uur van een doorsnee personeelslid

In concreto zou dit betekenen voor het gebruik van de Antwerpse installatie (die verder onder 3.2.2.1. wordt omschreven) in het kader van een VC met Canada via 1 ISDN-lijn (als men omwille van de kwaliteit meerdere lijnen tegelijk gebruikt zal de communicatiekost navenant toenemen):

a = 0 (want al ouder dan 5 jaar)
 e = 15.000 (de jaarlijkse onderhoudskost is te ramen om 1/5 van de aankoopprijs)
 i = 200 (nl. € 100 voor installatie en € 100 voor abonnement⁶)
 f = 0 (geen opleiding nodig want gebruiksvriendelijk)
 n = 138 (berekend tussen april 2012 en april 2013 voor burgerlijke zittingen)
 p = 4 (bijv. een onderzoeksrechter, een parketmagistraat, een griffier en een politie-agent)
 q = 1
 t = 3 uur
 v = 1 uur
 w = 0,25 uur
 c = € 10⁷
 k = € 50 (er is uitgegaan van de € 400 per persoon per dag die hierboven werd gehanteerd, gedeeld door 8 uur)

Het resultaat van de berekening met bovenvermelde waarden geeft een kostprijs voor de VC-sessie van € 792,65. Momenteel is niet nagegaan hoeveel verhoren van hoelang er gemiddeld tijdens dergelijke rogatoire opdrachten plaatsvinden (dit veronderstelt het uitplui-

⁴ Integrated Service Digital Network: communicatie verloopt over het klassieke telefoonnetwerk

⁵ Internet Protocol: communicatie verloopt via het internet

⁶ Bron: <http://www.projets.binzdinotti.com/inotti%20membres/redactionnels/visioconference.htm#couts>

⁷ Bron: <http://www.projets.binzdinotti.com/inotti%20membres/redactionnels/visioconference.htm#couts>

zen van individuele onkostendossiers), maar wanneer men 5 dagen van telkens 2 sessies van 3 uur zou nodig hebben als alternatief voor een 7-daagse reis zonder sightseeing, komt men aldus op € 7926,5 (in de veronderstelling dat voor elke sessie de testing en voorbereiding even is als bij de eerste sessie). Dit bedrag is geen drie kwart van het gemiddeld bedrag van € 10.759 voor zendingen buiten Europa zoals vermeld in de tabel aan het begin van 3.1. In geval gebruik gemaakt wordt van IP-verbindingen zal de besparing groter zijn, doordat de waarden voor c en i dan €0 bedragen.

3.2. KWALITEITSVEREISTEN

3.2.1. inleiding

Bij de overweging om VC als alternatief te gebruiken is het aspect kosten een belangrijke maar toch niet alles determinerende factor.

Cruciaal is eveneens de vraag of het resultaat van het verhoor van een getuige, verdachte, deskundige,... via VC evenwaardig is aan het resultaat dat men zou verkrijgen door ter plaatse te gaan.

Zo vond een spreker⁸ op het Internationaal Symposium “Multilingual Videoconferencing in legal proceedings”⁹ dat het bij VC-politieverhoren noodzakelijk is om de geïnterviewde vanuit drie perspectieven te kunnen zien, met mogelijkheid tot inzoomen.

Allicht is het antwoord niet in zwart-wit termen te geven maar afhankelijk van:

- De aard van de opdracht. Voor sommige verhoren of met bepaalde actoren (bijv. deskundige of buitenlandse collega) is de observatie van het niet-verbale gedrag allicht minder belangrijk, voor sommige zaken is informele (off the record) informatie die men achter de schermen krijgt minder relevant dan bij andere zaken,...
- De kwaliteit van de VC-apparatuur, de verbinding en de infrastructuur. Zo blijkt uit een Australisch experimenteel onderzoek dat niet zozeer het verschil tussen “face to face” versus “op afstand” horen van een getuige een verklarende factor voor de verschillen in impact op juryleden hoeft te zijn, maar bijv. wel de kwaliteit (aankleding) van de kamer waarin de getuige op afstand zich bevindt¹⁰.

⁸ Dirk Rombouts (politieofficier op rust) in zijn bijdrage “Videoconferencing and interpreting in police interviews from a police officer’s perspective”

⁹ Antwerpen, 19 en 20 april 2012, in het kader van het EU Criminal Justice program, project JUST/2010/JPEN/AG/1558, 2011-2013

¹⁰ David Tait (University of Western Sidney) in zijn bijdrage “Remote participants in court: transforming environment and process to enhance justice processes” op bovenvermeld symposium.

Binnen het korte tijdsbestek van dit project is een proefondervindelijke vergelijkende studie, wat eerder tot het domein van onderzoekers van universiteiten, NICC of Dienst Strafrechtelijk beleid behoort, niet uitvoerbaar. Dergelijke studie zou bovendien niet enkel resultaten moeten vergelijken tussen VC en “face to face”: zowel binnen VC-situaties als binnen “face to face” situaties kunnen diverse factoren van elkaar verschillen die het resultaat beïnvloeden. De ene VC-installatie, -infrastructuur of -verbinding is de andere niet, de ene speurder (met zijn vaardigheden) is de andere niet.

Bij gebrek aan dergelijk studiemateriaal wordt hieronder weergegeven welke VC-apparatuur vandaag al wordt gebruikt ter vervanging van BIRC's, zowel in België als in het buitenland. De onderliggende gedachte daarbij is dat dit materiaal minstens voor sommige opdrachten voldoet en dat het dus als vergelijkingsbasis kan dienen bij het evalueren van het aanbod van de provinciale crisiscentra.

3.2.2. de Belgische ervaring met VC in het kader van rogatoire opdrachten

3.2.2.1. HET ANTWERPSE HOF VAN BEROEP

De VC-installatie van het Hof van beroep te Antwerpen is er gekomen voor de afhandeling van burgerlijke geschillen, waarbij aan Limburgse partijen de mogelijkheid wordt geboden om te pleiten in een VC-zaal te Hasselt, terwijl het hof zelf zetelt in een VC-zaal te Antwerpen. Toch wordt de infrastructuur en apparatuur ook regelmatig gebruikt in de context van rogatoire opdrachten. Opvallend is dat het bijna uitsluitend gaat om sessies die er komen op vraag van het buitenland (Curaçao, Verenigd Koninkrijk, Duitsland, Spanje, Nederland, Finland,...), ook al heeft het hof een aanbod van gebruik van de VC-mogelijkheden gedaan t.a.v. de plaatselijke magistraten.

De VC-installatie is dezelfde in Antwerpen en Hasselt en is ondergebracht in een daartoe ingerichte zittingszaal. Ze is van het type Tandberg® Edge 96 en heeft volgende kenmerken:

- 3 schermen van 52 inch
- 3 beweegbare camera's met zoommogelijkheid: 1 bovenaan een muur voor een overzichtsbeeld en 2 HD voor een frontaal beeld van de VC-deelnemers
- Verbindingsmogelijkheid zowel via IP (H.323 standard) als via ISDN (H.320 standard), in dat laatste geval wordt het beeld beperkt tot één scherm
- 2 gevoelige platte microfoons die zich op de tafels bevinden
- Gebruiksvriendelijke aan- en uitschakeling van de apparatuur en bediening van de camera's (bewegen of inzoomen) via een crestron® remote control panel
- Mogelijkheid om laptop of (aanwezige) documentenlezer aan te sluiten. De ervaring leert dat cameramanipulatie zelden nodig is (de presets volstaan) en dat de documentenlezer of laptopaansluiting weinig wordt gebruikt
- Twee 2 Mb verbindingen (2 codecs¹¹).

¹¹ Uitrusting om digitale gegevensstromen te coderen/decoderen

Door de gebruiksvriendelijkheid en de presets is het niet noodzakelijk dat extra personeel de sessies bijwoont om de apparatuur te bedienen. Dit zou in sommige gevallen trouwens ook problematisch zijn (geheim van het onderzoek). Anders dan voor het courante gebruik in civiele zaken (vaste verbinding Antwerpen – Hasselt) is het waarschijnlijk dat voor een bestemming in het buitenland het betreffende telefoonnummer of IP-adres nog niet voorgeprogrammeerd staat. Ook dit impliceert weinig manipulatie, maar indien nodig kan ter plaatse assistentie worden verleend.

Uit de commentaren van de Antwerpse verantwoordelijken en uit het herhaaldelijk gebruik vanuit bepaalde landen, o.a. voor getuigenverhoor, kan opgemaakt worden dat dergelijke constellatie aan de speurders uit het buitenland voldoende kwaliteit en garantie biedt. Er is geen reden om aan te nemen dat dit voor Belgische politiemensen en magistraten anders zou zijn.

Ofschoon IP-connecties gratis zijn en IP-verbindingen kwalitatief beter zouden moeten zijn, kan de kwaliteit van de IP-gebaseerde datatransmissie over het publieke internet niet gegarandeerd worden, in tegenstelling met transmissie die over het eigen LAN/WAN loopt (zoals tussen Hasselt en Antwerpen). Vandaar dat voor communicaties met het buitenland ISDN lijnen gebruikt worden, zelfs wanneer de gesprekspartner (zoals bijv. Curaçao) over een IP-installatie beschikt.

3.2.2.2. HET FEDERAAL PARKET

Het betreft hier een heel recente VC-installatie (15 april 2013), gefinancierd in het kader van het Europese e-justice project “Transnational use of videoconferencing”.

De installatie bevindt zich op de 7de verdieping van het beveiligde gebouw waarin het federaal parket is gevestigd en is van het type “Polycom® HDX 8000”, met volgende kenmerken:

- 2 schermen van 65 inch
- 3 beweegbare 1080p HD camera’s met (zoommogelijkheid: 1 aan het plafond (25x zoom) om documenten te filmen) en 2 (12x zoom) gemonteerd op het scherm voor een frontaal beeld van de VC-deelnemers
- Verbindingsmogelijkheid zowel via IP (H.323 standard) als via ISDN (H.320 standard), in dat laatste geval gebruikt men 3 lijnen tegelijk
- Een 360° voice pickup microfoon aan het plafond
- De mogelijkheid om de conferentie op te nemen is voorzien
- De bediening gebeurt door een (vast) personeelslid van het federaal parket
- Mogelijkheid om laptop aan te sluiten.

Door de recente installatie is de ervaring op dit moment nog beperkt tot testsituaties. Een eerste reële conferentie zou begin juli plaatshebben op vraag vanuit Kosovo.

De installatie van het federaal parket zal ook ter beschikking worden gesteld van andere rechtsinstanties, o.a. als alternatief voor BIRC's. Er zal dan steeds iemand van federaal parket ter beschikking staan voor het tot stand brengen van de verbinding en eventueel voor hulp tijdens de VC-sessie.

Gezien de aanschaf is gebeurd binnen een Europees kader en specifiek met het oog op cross border toepassingen, is er geen reden om te twifelen aan de geschiktheid van deze VC-apparatuur en infrastructuur. Anderzijds kan men niet stellen dat de installatie op het federaal parket het absoluut minimum is waaraan voor dit soort opdrachten moet voldaan worden, zoals men ook om één ei te vervoeren geen vrachtwagen nodig heeft.

3.2.3. ervaringen in het buitenland

Volgens het Europese e-justice portal¹² hebben met uitzondering van Bulgarije, Hongarije en Litouwen alle landen minstens één VC-installatie in de gerechten. In Hongarije wordt indien nodig een installatie gehuurd. Hieronder volgt een overzicht per land met het aantal installaties en een aantal karakteristieken ervan. Volgens de EU-bron is dit een geactualiseerde toestand op 21/12/2012, ook al doen de commentaren (waar men bijv. over 2010 in de toekomstige tijd spreekt) daarover twijfels rijzen. Wat de situatie in Nederland betreft is bijv. ook geweten dat die intussen wel sterk is geëvolueerd, met een installatie in elke rechtbank.

Land (in volgorde van internet-extensie)	Aantal installaties	Gemiddeld aantal camera's per installatie	Gemiddeld aantal beeldschermen per installatie	% installaties met verbinding via IP	% installaties met verbinding via ISDN	% installaties die H.320 protocol ⁽⁷⁾ ondersteunen	% installaties die H.323 protocol ⁽⁸⁾ ondersteunen
AT	125	1,00	3,00	100,00%	0,00%	100,00%	100,00%
BE	2	3,00	3,00	100,00%	0,00%	100,00%	100,00%
BG	0						
CY	4	3,00	5,25	0,00%	100,00%	100,00%	0,00%
CZ	7	1,86	1,14	85,71%	14,29%	57,14%	85,71%
DE	90	0,00	0,00	87,78%	12,22%	87,78%	0,00%
DK	22	1,41	1,41	100,00%	⁽⁶⁾	0,00%	0,00%
EE	14	1,50	1,00	100,00%	28,57%	28,57%	100,00%
ES	621	1,00	1,00	100,00%	0,00%	0,00%	100,00%
FI	38	2,00	1,00	100,00%	100,00%	0,00%	100,00%
FR	568	1,04	1,10	0,00%	100,00%	100,00%	0,00%
GR	1	1,00	1,00	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%
HU	0 ⁽¹⁾						
IE	35	5,40	3,23	22,86%	100,00%	22,86%	100,00%
IT	314	1,00	2,00	0,00%	100,00%	100,00%	0,00%
LT	0						
LU	6	1,00	1,00	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%
LV	58	1,10	1,10	100,00%	0,00%	0,00%	0,00%
MT	1	1,00	1,00	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%
NL	8	6,00	6,00	100,00%	50,00%	0,00%	100,00%
PL	149	1,91	1,03	2,68%	97,32%	100,00%	100,00%
PT	749	1,00	1,91	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%
RO	146	2,00	2,00	⁽⁵⁾	100,00%	100,00%	100,00%
SE	297	?	?	100,00%	100,00%	0,00%	0,00%
SK	4	1,00	1,00	25,00%	100,00%	25,00%	25,00%
SI	11 ⁽²⁾	1,57 ⁽⁴⁾	1,57	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%
UK	⁽³⁾						

⁽¹⁾ geen; indien nodig wordt een installatie gehuurd

¹² https://e-justice.europa.eu/content_information_on_national_facilities-151-en.do?clang=en

⁽²⁾ 3 mobiele installaties (ter beschikking van rechtbanken zonder vaste installatie) niet meegerekend

⁽³⁾ in het Verenigd Koninkrijk zijn geen centrale gegevens beschikbaar; volgens internetgegevens (www.justice.gov.uk/courts/video-conferences) zijn er in Engeland en Wales meer dan 50 rechtbanken voorzien van VC-installaties

⁽⁴⁾ 11 documentcamera's niet meegerekend

⁽⁵⁾ is voorzien in de toekomst

⁽⁶⁾ is voorzien "vanaf 2010"

⁽⁷⁾ H.320 garandeert de interoperabiliteit tussen systemen van verschillende producenten

⁽⁸⁾ H.323 staat voor IP-gebaseerde videoconferencing

Alle installaties laten encryptie toe.

Inzake snelheden zijn er grote verschillen, niet alleen tussen landen maar ook intern. Dit kan gaan van minimum 128 Kbps (sommige installaties in Portugal en Slowakije) tot maximum 512 Kbps voor ISDN connecties, en van 768 Kbps (bepaalde Poolse installaties) tot 100 Mbps (sommige Letse installaties) voor IP-verbindingen.

Gegevens rond bijv. de grootte van beeldschermen, of kenmerken van camera's en microfoons, werden in de Europese survey niet gevraagd. Enkel voor Frankrijk worden de schermformaten vermeld: voor de meeste beeldschermen is dat 42" of 50", een aantal keren komt ook 26" en 32" voor.

Waarvoor de toepassingen in de diverse landen gebruikt worden, en of dit ook als alternatief voor BIRC's is, is niet geweten. Voor Denemarken wordt wel bijv. vermeld dat het VC netwerk een gesloten netwerk is dat geen verbinding erbuiten toelaat, maar dat dit in de toekomst (2010) zal wijzigen. Van een aantal andere landen is door de praktijk (hun aanvragen) wel geweten dat zij (bepaalde) VC-installaties wel in een cross border context ter vervanging van rogatoire opdrachten gebruiken.

Over het algemeen (met uitzondering voor het aantal camera's en/of beeldschermen in Nederland en Ierland) wijzen de karakteristieken van de installaties in de EU-lidstaten niet op systemen die meer kwaliteit toelaten dan de eerder besproken Belgische installaties bij het federaal parket of het Antwerpse hof van beroep, eerder integendeel.

3.2.4. de invloed van de gesprekspartner in het buitenland

Een ketting is maar zo sterk als de zwakste schakel. Zelfs al heeft men in België de meest performante installatie, wanneer men aan de andere kant van de lijn maar beschikt over een enkele camera met povere kwaliteit, zal dit invloed hebben op de mate waarin de VC het resultaat van een face to face situatie benadert.

Hetzelfde geldt voor de kenmerken van de verbinding. Wanneer een installatie A een snelheid van a Kbps aankan, maar installatie B een lagere snelheid van b Kbps heeft, dan zal de snelheid van de verbinding tussen A en B niet hoger dan b Kbps.

Of een communicatie met een ander land makkelijk (en/of zonder veel kosten) tot stand kan komen, zal o.a. afhangen van de mogelijkheid via IP te werken en van het feit of de landen met dezelfde protocollen (kunnen) werken (zie voor EU-landen bijv. ook de tabel onder

2.3.2). Is er geen directe overeenstemming (bijv. de ene werkt via ISDN en de ander via IP), dan blijft communicatie mogelijk, maar zal er wel extra hard- en software nodig zijn, nl. een zgn. Multipoint Control Unit (MCU). De FOD Justitie beschikt hier (nog) niet over. Dergelijke “bridge” kan echter ook als service besteld worden bij een telecompartner. In het geval van de verbinding met Curaçao, aangehaald onder 3.2.2.1, kostte het gebruik van de MCU & ISDN gateway € 50 per systeem per uur (dus € 100 voor de gehele verbinding).

3.3. WETTELIJKE VEREISTEN

Anders dan voor VC-verkeer tussen bijv. raadkamer en strafinrichting, zijn er voor VC als alternatief voor BIRC's geen wetswijzigingen nodig.

Wel moet er over gewaakt worden dat de VC volgens de geldende wetsbepalingen gebeurt (de zgn. “compliance” vereiste).

Op Europees vlak regelt de Overeenkomst betreffende de wederzijdse rechtshulp in strafzaken tussen lidstaten van de Europese Unie¹³ (29/5/2000) in Artikel 10 het verhoor per videoconferentie. Met uitzondering van te nemen maatregelen ter bescherming van de te verhoren persoon, hebben de hier vermelde regels weinig invloed op de benodigde infrastructuur.

Verder zijn ook de bepalingen van de afdelingen I en II van Hoofdstuk VII quater van het Wetboek van Strafvordering van toepassing. In artikel 112 §5 wordt gesteld dat het verhoor STEEDS het voorwerp uitmaakt van een audiovisuele opname in de zin van artikel 112ter. Artikel 112ter stelt o.a. dat de opname van verhoor in twee exemplaren moet worden gemaakt en dat de opname slechts mag beluisterd of bekeken worden door de personen die in het kader van het gerechtelijk dossier beroepshalve betrokken zijn bij het opsporingsonderzoek, gerechtelijk onderzoek of het vonnis, alsmede door de partijen in het geding en de gehoorde persoon.

Voor het verhoor van minderjarigen gelden specifieke regels.

De compliance-vereiste impliceert dus dat de videoconferentie moet kunnen opgenomen worden. Op dit moment kan dit niet in Antwerpen (hof van Beroep) en nog niet op het Federaal parket (in de toekomst zal dit daar wel kunnen). De afwezigheid van deze mogelijkheid vormt wel geen beletsel voor videoconferenties op verzoek van landen waar dergelijke bepaling niet tot de nationale wetgeving behoort of die zelf voor dergelijke opname zorgen.

¹³ Publicatieblad van de Europese gemeenschappen, C197/1 van 12 juli 2000

4. HET AANBOD VAN DE PROVINCIALE CRISISCENTRA

4.1. UITRUSTING/APPARATUUR

4.1.1. hardware

Alle provinciale crisiscentra beschikken over hetzelfde basismateriaal, Tandberg® Profile 42, met volgende apparaten en mogelijkheden:

- 1 beeldscherm van 42", gemonteerd op een verplaatsbaar onderstel of gefixeerd aan de muur
- 1 beweegbare camera met zoommogelijkheden, gemonteerd op het beeldscherm of gefixeerd aan de muur; 6 tot 8 personen kunnen gemakkelijk gezamenlijk in beeld worden gebracht
- 1 platte tafelmicrofoon (microfoon afzetten en ruggespraak houden is mogelijk)
- mogelijkheid om een laptop aan te sluiten (en op die manier gescande documenten zichtbaar te maken voor de gesprekspartner aan andere kant van de lijn); een laptop zelf is niet voorzien
- mogelijkheid om een documentcamera aan te sluiten, maar de camera zelf is niet voorzien.

In sommige centra werd deze basisuitrusting verder aangevuld, bijvoorbeeld met een videomuur zodat men het beeld gespreid over meerdere schermen kan zien of verschillende beelden op verschillende schermen, of kan er via een projector op een groot scherm geprojecteerd worden.

Soms is ook een extra microfoon of een computer voorhanden.

Er is momenteel geen apparatuur voorzien om de videoconferentie op te nemen.

4.1.2. onderhoudscontract

Op het moment waarop de CMRO de ADCC van de FOD Binnenlandse Zaken heeft bezocht (23 mei 2013), waren de installaties van de provinciale crisiscentra van Brugge, Brussel, Hasselt en Leuven buiten werking. Sinds begin 2013 is er om budgettaire redenen geen onderhoudscontract meer, zodat herstel van de verbindingsmogelijkheden op zich laat wachten.

Volgens de ADCC zou een frequent gebruik van de installaties door de rechterlijke orde nopen tot een onderhoudscontract op een hoger niveau dan men tot eind 2012 gewoon was. Wanneer echter het gebruik vanuit de R.O. zou beperkt blijven tot 1 keer per maand of zelfs 1 keer per week, zou het niveau van het vroegere onderhoudscontract volstaan.

4.1.3. verbinding: kwaliteit & beveiliging

De crisiscentra zijn met elkaar verbonden via het explore-netwerk. Onderliggende verbindingen gebeuren via de IP-netwerkadressen. O.a. het H.323 protocol wordt ondersteund. Ex-

terne verbindingen zijn ook via ISDN-lijn mogelijk, via een Cisco® Telepresence ISDN link. Momenteel worden door de ADCC ISDN-lijnen gebruikt voor communicatie met bijv. de kerncentrales.

Op termijn zal het crisiscentrum de ISDN-mogelijkheden afbouwen. Dit ligt in de algemene trend die ook aangehaald wordt door de ICT-dienst van de FOD:

“Door stijgende bandbreedtes op het internet (breedband) hebben IP-connecties sterk aan belang gewonnen. Standaard worden zelfs de meeste nieuwe systemen enkel uitgerust met IP. Ook voor het Federaal Parket hebben wij een aparte ISDN-module moeten aankopen. Op termijn zal de ISDN-technologie verdwijnen.”

De volledige technische en beveiligingsspecificaties zijn te vinden op de Cisco-website¹⁴. Encryptie is in elk geval voorzien.

4.1.4. bediening / opleiding

De ADCC heeft vastgesteld dat het voor de deelnemers aan een VC moeilijk is zelf de camera te bedienen. Ook voor het opstarten van het systeem of om te interveniëren bij kleine technische problemen, zijn er plaatselijk niet veel personen met de nodige knowhow. Men verkiest dat de VC-uitrusting tijdens het gebruik bediend wordt door personeel dat niet deelneemt aan de conferentie (en zich eventueel zelfs niet in de zaal maar op de ADCC zelf bevindt).

Dit heeft allicht te maken met de lage frequentie waarmee de VC-uitrusting wordt gebruikt (hooguit een paar keer per jaar), die het moeilijk maakt ervaring en routine aan te kweken.

Ook al omdat zij andere taken te volbrengen hebben, kan van personeelsleden in de lokale crisiscentra niet verwacht worden dat zij stand-by zouden staan, laat staan gedurende een VC permanent zouden aanwezig zijn. Dit laatste zou trouwens niet in overeenstemming zijn met het geheim van het onderzoek. Het zal dus nodig zijn eigen personeel van politie of rechterlijke orde voor de eventuele technische bijstand in te schakelen. Als daartoe opleiding nodig is, zal die (om dezelfde redenen als hierboven vermeld) niet door ADCC personeel worden gegeven.

¹⁴ http://www.cisco.com/en/US/prod/collateral/ps7060/ps11305/ps11315/ps11337/data_sheet_c78-697073.pdf en http://www.cisco.com/en/US/prod/collateral/ps7060/ps11304/ps11333/data_sheet_c78-628621_ps11424_Products_Data_Sheet.html

4.2. BESCHIKBAARHEID

4.2.1. inleiding

De vraag naar beschikbaarheid van de VC-installaties van de provinciale crisiscentra, is op te delen in volgende deelaspecten:

- de tijdsperiode: enkel tijdens de kantooruren of ook daarbuiten
- de mate waarin de VC-apparatuur en/of het lokaal waar die is ondergebracht gebruikt wordt voor andere doeleinden (m.a.w. de actuele bezettingsgraad)
- de mate waarin de VC-infrastructuur en het gebouw waarbinnen deze zich bevindt geschikt is voor (bepaalde soorten) VC door de rechterlijke orde en de politiediensten.

Elk van deze aspecten is plaatsgebonden. In volgende punten wordt de situatie in elk van de 11 centra weergegeven. Deze centra bevinden zich op volgende locaties:

Provincie of gelijkaardig equivalent	Adres
Antwerpen	Italiëlei 4 bus 16 - 2000 Antwerpen
Brussel	Koloniënstraat 56 - 1000 Brussel
Henegouwen	Rue Verte 13 - 7000 Mons
Limburg	Willekensmolenstraat 120 - 3500 Hasselt
Luik	Rue Vincent Bonnechere 32 - 4367 Crisnee
Luxemburg	Place Leopold 1 - 6700 Arlon
Namen	Place St. Aubain 2 - 5000 Namur
Oost-Vlaanderen	Kalandeberg 1 - 9000 Gent
Vlaams-Brabant	Terbankstraat 20 - 3001 Heverlee-Leuven
Waals-Brabant	Chaussee de Bruxelles 61 - 1300 Wavre
West-Vlaanderen	K. Albert I-laan 1/5 bus 6 - 8200 Brugge

4.2.2. de tijdsperiode

Voor conferenties met landen in andere tijdzones, is het belangrijk te weten gedurende welke dagen van de week en tijdens welke uren van de dag de VC-installaties kunnen benut worden.

Volgende tabel bevat een overzicht per plaats.

Provincie of gelijkaardig equivalent	tijdperiode
Antwerpen	Kantooruren op werkdagen (08:00 – 18:15); daarbuiten niet 100% uitgesloten
Brussel	Kantooruren op werkdagen (08:00 – 17:00); daarbuiten niet 100% uitgesloten
Henegouwen	Nog geen informatie
Limburg	24/24; 7/7
Luik	24/24; 7/7
Luxemburg	Kantooruren op werkdagen (08:00 – 17:00)
Namen	Kantooruren op werkdagen
Oost-Vlaanderen	Kantooruren op werkdagen
Vlaams-Brabant	24/24; 7/7
Waals-Brabant	Kantooruren op werkdagen (08:00 – 12:00 en 13:00 – 16:00); daarbuiten niet 100% uitgesloten
West-Vlaanderen	Kantooruren op werkdagen

In de meeste gevallen is het VC-lokaal toegankelijk op werkdagen tijdens de kantooruren; in die gevallen is het benutten buiten die periode niet automatisch volledig uitgesloten, maar dit vergt dan wel extra inspanningen zoals het speciaal doen komen van een personeelslid van de provincie, het aanmaken van een toegangsbadge, het verwittigen van een huisbe-waarder,...

Door hun situering bij hulpdiensten die een permanentie hebben 7 dagen op 7 en 24 uur op 24, is de VC-installatie op een drietal locaties ook buiten de kantooruren bereikbaar en bruikbaar.

4.2.3. de actuele bezettingsgraad en de benodigde planningstijd

Zelden bevindt de VC-installatie zich in een lokaal dat enkel maar voor VC wordt gebruikt. Gezien de bijzonder lage frequentie van VC, zou het lokaal dan bijna alle dagen van het jaar onbenut zijn.

De tabel hieronder geeft een beeld van de aard van gebruik en de graad van bezetting, buiten crisissituaties.

Provincie of gelijkaardig equivalent	Gebruik & bezetting (buiten crisissituaties)
Antwerpen	Moeilijk in te schatten (er is pas verhuisd naar de huidige locatie op 17 juni 2013)
Brussel	Minstens 4 vergaderingen per week; ca. 40% van de tijd beschikbaar
Henegouwen	Nog geen informatie
Limburg	Gebruikt voor vergaderingen, opleidingen en als feestzaal; 50% (tijdens kantooruren) en 90% (buiten kantooruren) van de tijd beschikbaar
Luik	100% beschikbaar
Luxemburg	Dagelijks vergaderingen (enige vergaderzaal)
Namen	Gebruikt voor een paar vergaderingen; ca. 95% van de tijd beschikbaar
Oost-Vlaanderen	Regelmatig voor vergaderingen gebruikt; bovendien is er een aangrenzende vergaderzaal zonder geluidsisolatie tussen beide zalen
Vlaams-Brabant	Overdag elke dag een paar uur bezet (vergaderingen, opleiding); minstens 50% (tijdens kantooruren) en 90% (buiten kantooruren) van de tijd beschikbaar
Waals-Brabant	Ongeveer 2 vergaderingen per maand; ca. 90% van de tijd beschikbaar
West-Vlaanderen	Ook gebruikt voor verbindingen met het maritime rescue center en voor vergaderingen, maar niet elke dag; minstens 50% van de tijd beschikbaar

Crisissituaties zijn per definitie niet te voorzien. Het is evident dat wanneer in een crisissituatie het gebruik vereist van de zaal waar de VC-installatie staat, een geplande of aan de gang zijnde VC in de context van internationale rogatoire opdrachten zal moeten wijken.

Het gebruik door de provinciale diensten buiten crisissituaties is veelal wel te plannen. Her en der beschikt men ook nog over enige flexibiliteit om een vergadering elders te laten doorgaan. Deze mogelijkheid bestaat echter niet in Aarlen, waar het kabinet van de gouverneur over geen andere vergaderzaal beschikt.

Voor merendeel van de centra blijkt een termijn van twee weken tussen het plannen en het plaatsvinden van de VC te volstaan om geen organisatorische moeilijkheden te hebben. In Limburg bedraagt de minimumtermijn echter 20 werkdagen, voor Henegouwen en Luxemburg ontbreekt hieromtrent de informatie nog.

Voor dergelijke planning zal het wel nodig zijn dat zowel vanuit de crisiscentra als vanuit het gerecht een SPOC wordt aangeduid om voor de praktische regeling te zorgen.

4.2.4. geschiktheid van infrastructuur en gebouw

VC als alternatief voor BIRC's kan diverse vormen aannemen.

In geval het om een vraag vanuit België gaat, betekent dit dat de VC-zaal van het provinciale crisiscentrum enkel zal bevolkt worden door magistraten, gerechtspersoneel en/of politiemensen. Voor zover wat zich in de VC-zaal afspeelt discreet kan gebeuren (geheim van het onderzoek) worden er in die gevallen geen bijzondere eisen gesteld qua infrastructuur of gebouw.

De kenmerken van het gebouw kunnen wel belangrijk zijn wanneer gerechtelijke instanties uit het buitenland via VC een persoon willen horen als getuige of verdachte, en die persoon moet beschermd worden of de omgeving tegen die persoon moet beveiligd worden. Het kan dan bijv. nodig zijn discreet in het gebouw en de zaal te kunnen komen, geen provinciepersoneel te verontrusten, etc.

Hieronder volgt een voorlopige schets van de situatie in elke provincie, gebaseerd op de ontvangen informatie via mail en telefoongesprekken en op een aantal afgelegde bezoeken. Wanneer tot een samenwerking met de provinciale crisiscentra zou besloten worden, verdient het zeker aanbeveling dat de lokale gerechtsautoriteiten de situatie ter plaatste gaan evalueren vanuit het perspectief van veiligheid.

Provincie of gelijk-aardig equivalent	Ligging van en toegang tot zaal	Eigen parking/garage	Andere relevante kenmerken
Antwerpen	6 ^{de} verdieping van administratief centrum. Gebouw toegankelijk met badge. Om VC-zaal te bereiken hoeft men niet door personeelslokalen.	Indien nodig kan parking gereserveerd worden.	
Brussel	Toegang is beveiligd met badge- en videosysteem.	Discrete toegang via garage onder het gebouw is mogelijk.	
Henegouwen	Informatie ontbreekt nog.		
Limburg	In brandweerkazerne; er is geen beveiliging of toegangscontrole.	De ondergrondse parking van het gebouw kan gebruikt worden.	Polyvalente ruimte van brandweerkazerne.
Luik	Centrum van de civiele bescherming; VC-lokaal is met sleutel (aan onthaal te bekomen) afgesloten.	Kazerneterrein.	
Luxemburg	In het paleis van de gouverneur, in zijn enige vergaderzaal; tijdens de kantooruren is het gebouw niet beveiligd.		Aanwezigheid van gedetineerden is ondenkbaar.
Namen	In het paleis van de gouverneur		
Oost-Vlaanderen	Toegang niet beveiligd; om VC-zaal (dicht bij ingang, gelijkvloers, paar traptreden) te bereiken hoeft men niet langs personeelslokalen.	Geen parking voorzien en in voetgangerszone.	De ernaast gelegen vergaderzaal is toegankelijk via de VC-zaal; geluidsisolatie t.o.v. die zaal of de hall is geen 100%.
Vlaams-Brabant	Brandweerkazerne; toegang niet beveiligd; om VC-zaal te bereiken hoeft men niet door personeelslokalen.	Parking is er voor het gebouw; omgeving buiten stadscentrum.	
Waals-Brabant	In het paleis van de gouverneur, toegang (tijdens kantooruren) via onthaal aan hoofdingang, waar men badge krijgt (op andere momenten via huisbewaarder).		
West-Vlaanderen	4 ^{de} verdieping van administratief centrum Toegang via badge Om VC-zaal te bereiken hoeft men niet door personeelslokalen.	Toegang via de garage van het gebouw is mogelijk.	

Er dient opgemerkt dat de brandweerkazerne te Heverlee (Vlaams-Brabant) zowel ruimten bevat die tot de stad Leuven behoren als lokalen die van Binnenlandse zaken zijn. Om praktische redenen werd de VC-installatie verhuisd naar een stadslokaal. Bijgevolg zou er voor het gebruik van dit lokaal een toelating nodig zijn van het stadsbestuur. Deze problematiek werd op 24 juni 2013 door de brandweercommandant besproken met de burgemeester. De Leuvense burgervader houdt zijn antwoord in beraad.

4.3. FINANCIËLE ASPECTEN

4.3.1. inleidende beschouwingen

De onder 1.1 aangehaalde toelating van de Minister van Binnenlandse zaken stelde dat “l’utilisation de ce matériel est susceptible d’entraîner des frais dont il conviendra de déterminer le remboursement aux gouverneurs de province par votre département”.

Na gesprekken in een aantal provincies en met de verantwoordelijken van de ADCC, blijkt dat de kost van de VC-installaties en het onderhoud ervan wordt gedragen door de ADCC zelf. Ook de bediening van de apparatuur gebeurt door federaal personeel. Als er al sprake is van specifiek gemaakte kosten, dan zal de terugbetaling ervan niet ten gunste van de provinciegouverneurs moeten zijn maar van de ADCC, bijv. door storting in het door haar beheerde “fonds voor risico’s van zware ongevallen”. Dit is een van de fondsen die werden opgericht om te voldoen aan de doelstellingen van de Seveso-richtlijn¹⁵. De in de provinciale crisiscentra te vinden VC-uitrusting is met gelden uit dit fonds aangekocht.

De kosten, verbonden aan het gebruik van de VC-installaties in de crisiscentra door de gerechtelijke instanties, situeren zich dus volledig op federaal vlak. Hetzelfde geldt voor het gewin dat dit gebruik zou opleveren in termen van tijdsbesparing: de voordelen hiervan zullen zowel effect hebben op het budget van Justitie als op dat van de federale politie. Een frequentere benutting van de apparatuur kan ook voor de ADCC en de provinciale crisiscentra voordelig zijn, wanneer hierdoor de kans vergroot dat disfuncties in het netwerk sneller aan het licht komen.

De mogelijke kosten die het gebruik van de VC-infrastructuur van de provinciale crisiscentra met zich zou kunnen meebrengen voor de FOD Justitie, worden hieronder besproken.

4.3.2. hardware

Voor het gebruik in de context van rogatoire opdrachten zou het bestaande materiaal kunnen gebruikt worden. Een bijkomende investering is hier niet nodig, tenzij eventueel om aan de vereiste van art. 112 Sv te voldoen (zie hoger, onder 3.3).

¹⁵ Richtlijn 2012/18/EU van het Europees parlement en de raad, dd. 4 juli 2012 (Publicatieblad van de EU, I.197/1 van 24/7/2012) is de recentste (derde) richtlijn in dit kader.

4.3.3. onderhoud

In de hypothese dat er op korte termijn opnieuw onderhoudscontracten zouden lopen voor de VC-installaties, stelt zich de vraag naar een inbreng vanuit de FOD Justitie. Deze vraag lijkt enkel relevant indien het niveau van de vroegere SLA niet zou voldoen voor het bijkomende gebruik in de context van rogatoire opdrachten (omdat de prioriteitsstelling van het onderhoud zou moeten worden verhoogd). Zoals onder 4.1.2 al werd vermeld, is een upgradering echter niet nodig wanneer het gebruik beperkt blijft tot bijv. 1 VC per week.

Wat de kost van dergelijke upgrade zou zijn voor de ADCC, laat staan voor de FOD Justitie, is op dit moment niet geweten: het management van Belgacom weigert op die vraag van de ADCC in te gaan, zolang er geen akkoord is over de eerder overeengekomen SLA's¹⁶.

4.3.4. verbinding

Zolang verbindingen via IP adressen tot stand komen, brengt dit geen kosten met zich mee. Wanneer zou beslist worden om VC via ISDN lijnen te voeren, impliceert dit een extra kost. Deze kost is afhankelijk van de duur van de verbinding, de bestemming en het aantal lijnen dat men voor de VC gebruikt. Dit laatste is dan weer functie van de gewenste beeldkwaliteit of mogelijkheden van de andere deelnemers aan de VC.

Op het internet circuleren volgende tarieven¹⁷:

- vaste kosten:
 - installatie: € 100 per jaar per lijn
 - abonnement: € 100 per jaar per lijn
- variabele kosten: voor communicatie vanuit België met sites
 - in Frankrijk, Duitsland, USA,...: €7,5 per uur per lijn
 - in Groot-Brittannië, Italië, Spanje, Canada,...: €10 per uur per lijn
 - in Zwitserland,...: €15 per uur per lijn
 - in Turkije, Marokko, Zambia,...: €75 per uur per lijn

In geval gebruik gemaakt wordt van 2 of 3 lijnen tegelijk zullen bovenstaande bedragen dus met 2 of 3 moeten vermenigvuldigd worden.

In geval er geen directe compatibiliteit bestaat tussen de systemen aan beide kanten van de verbinding, kan een MCU nodig zijn, wat ook kosten met zich meebrengt (zie 3.2.4).

Het is logisch dat de FOD Justitie deze kosten op zich neemt.

¹⁶ Antwoord van de accountmanager L. Petit van Belgacom aan de ADCC dd. 30/5/2013

¹⁷ <http://www.projets.binzdinotti.com/inotti%20membres/redactionnels/visioconference.htm#couts>

4.3.5. bediening/opleiding

Zoals onder 4.1.4 uitgelegd, zal de bediening van de VC-apparatuur tijdens conferenties in de context van internationale rogatoire dienen te gebeuren door het eigen personeel van rechterlijke orde of politie. Hetzelfde geldt voor de technische voorbereiding van de VC (opstarten en testen van de verbinding).

Het is dan ook aangewezen dat in elk (nieuw) gerechtelijk arrondissement een of twee personen op de hoogte zouden gebracht worden van de te verrichten handelingen. Dit zou bijv. een griffier kunnen zijn.

Dergelijke opleiding kan niet door personeel van de ADCC gegeven worden. Een door deze algemene directie gelanceerde piste is de opleiding door Belgacom zelf te laten verzorgen. Een vraag vanuit de ADCC om vrijblijvend een (prijs)offerte daaromtrent te maken, wilde Belgacom (voorlopig) niet beantwoorden. Een andere mogelijkheid zou er uit kunnen bestaan dat beroep gedaan wordt op mensen van de twee plaatsen waar enige expertise terzake bestaat (Antwerpse Hof van beroep en Federaal parket) om een train the trainer cursus te geven van maximaal een dag.

5. VOORSTELLEN / ADVIEZEN

5.1. GESCHIKTHEID VC-INSTALLATIE EN INFRASTRUCTUUR VAN CRISISCENTRA

5.1.1. vanuit financieel oogpunt

Vanuit financieel perspectief kunnen de beschikbare VC-installaties bij de provinciale crisiscentra, net als andere reeds bestaande VC-systemen binnen de rechterlijke orde, een interessant want minder duur alternatief vormen voor BIRC's.

Voor de provinciale VC installaties zal dit het geval zijn indien de kostprijs voor justitie (voor het geheel van de VC-sessies in het kader van één opdracht) onder de bedragen van een daadwerkelijke internationale zending liggen (waarvoor in punt 2.3.3 een aantal ramingen zijn weergegeven, in functie van de bestemmingsregio).

De precieze kostprijs van het gebruik van de provinciale VC-installaties zal pas bekend zijn na verdere besprekingen met de ADCC (zie ook 5.2).

5.1.2. vanuit het oogpunt van kwaliteit

Wanneer er van uitgegaan wordt dat de resultaten van een rogatoire opdracht via VC recht evenredig zijn met de kwaliteit van het gebruikte systeem (grootte en resolutie van beeld, performantie van camera's, aantal beeldhoeken, kwaliteit van de verbinding,...), dan kan gesteld worden dat:

- wanneer gekeken wordt naar beeldschermen en camera's:
 - er meer garanties op kwaliteit zullen zijn bij het hof van Beroep te Antwerpen en bij het federaal parket: grotere schermen, meer camera's, gebruiksvriendelijke bediening
 - de installaties van de provinciale centra niet moeten onderdoen voor bepaalde installaties die in andere Europese landen worden gebruikt (in het kader van gerechtelijke opdrachten maar mogelijk niet steeds voor cross-border opdrachten)
- qua kwaliteit van verbinding er nog geen vergelijkende tests hebben plaatsgevonden maar er op dit moment geen reden is om aan te nemen dat die lager zou zijn bij de provinciale crisiscentra dan bij de eerder genoemde installaties van de rechterlijke orde.

Er kan dan ook van uitgegaan worden dat de uitrusting van de provinciale crisiscentra in elk geval kan gebruikt worden als alternatief voor bepaalde BIRC's.

5.1.3. vanuit het “compliance”-oogpunt

Vermits de wet vereist dat de VC's worden opgenomen op een audiovisuele drager, en de daartoe benodigde hard- en/of software thans niet voorhanden is, moet rekening gehouden worden met een mogelijke bijkomende kost. Of het aansluiten van een DVD-recorder hier volstaat, moet onderzocht worden. Dezelfde problematiek geldt trouwens ook voor de installaties binnen de rechterlijke orde. Er zal daarbij moeten over gewaakt worden dat de gemaakte geluidsbeelden niet worden gezien door mensen buiten het onderzoeksteam.

5.1.4. vanuit het oogpunt van beschikbaarheid en geschiktheid van de locaties

Het is duidelijk dat de provinciale centra van Limburg, Luik en Vlaams-Brabant de meeste mogelijkheden bieden, zowel inzake beschikbare tijdsintervallen als qua mate waarin de gebouwen zich lenen tot dergelijke VC's.

Aan de andere kant van het spectrum bevindt zich Luxemburg, waar de mogelijkheden sterk beperkt zijn, en in mindere mate Namen en Waals-Brabant.

Als rekening gehouden wordt met de plaats van waar de meeste rogatoire Commissies uitgaan en de reeds beschikbare apparatuur binnen de rechterlijke orde, dan kan met de bijkomende steun van de meest geschikte provinciale centra al een groot deel van de potentiële vragen naar VC als alternatief beantwoord worden.

5.1.5. conclusie

Wanneer overwogen wordt een BIRC te vervangen door een VC, dient in het huidige stadium eerste gekeken te worden of de installaties van het Brusselse Parket (Brussel) of het Antwerpse hof van beroep (Antwerpen en Hasselt) in aanmerking kunnen komen. In tweede instantie kunnen de meeste provinciale centra een alternatief zijn, in het bijzonder deze te Leuven (Heverlee), Luik (Crisnée) en Hasselt.

5.2. VOORSTEL VOOR OVEREENKOMST

5.2.1. inleiding

De CMRO vroeg eind mei om medio juni met de verantwoordelijken van de ADCC een tweede bespreking te houden, op een moment dat er een beter beeld zou zijn van de mogelijke (omvang van de) vraag vanuit Justitie en het potentiële aanbod vanuit de (provinciale) crisiscentra. Dit bleek om praktische redenen niet mogelijk.

Hieronder worden de punten weergegeven die volgens de CMRO verder dienen besproken en in afspraken gegoten te worden. Daarbij is onderscheid gemaakt tussen wat op federaal vlak kan besproken worden (5.2.2) en wat door de plaatselijke verscheidenheid lokaal moet bekeken worden (5.2.3).

5.2.2. op federaal niveau

De federale besprekingen kunnen uitmonden in een raamakkoord tussen de ADCC, het voorlopig college van de zetel en het college van procureurs-generaal.

In de raamovereenkomst dienen afspraken rond volgende onderwerpen te worden opgenomen.

5.2.2.1. DUUR VAN DE OVEREENKOMST

De CMRO stelt voor een eerste akkoord te laten gelden voor de periode 1 januari 2014 – 30 juni 2014, er van uitgaande dat diverse aspecten als onderhoudscontracten, mogelijkheid om VC's op te nemen, aanduiding van SPOCS, opleiding van personeel, etc. allicht niet voor het jaareinde zullen kunnen worden gerealiseerd. In de vakantiemaanden van 2014 kan dan een evaluatie worden gemaakt, waarbij nagegaan wordt hoe vraag en aanbod op elkaar zijn afgestemd en hoe aan een verdere samenwerking gestalte kan worden gegeven.

5.2.2.2. BESCHRIJVING VAN DE VC-BASISINSTALLATIE

In principe betreft het hier het materiaal zoals beschreven onder punt 4.1. Wel dient uitgeklaard te worden hoe VC's kunnen opgenomen worden, wat dit aan bijkomende soft- of hardware vereist en hoe deze kan worden geïntegreerd binnen of gekoppeld aan de bestaande apparatuur, in overeenstemming met de wetgeving (en geheim van het onderzoek).

5.2.2.3. BESCHRIJVING VAN MOGELIJKE VERBINDINGEN EN DE DESGEVALLEND ERAAN GELI-EERDE KOSTEN

In de eerste plaats dient bepaald of er uitsluitend via IP of ook via ISDN wordt gewerkt. Is dit laatste het geval, dan dient de tarifiering van de communicatiekosten bepaald te worden (bijv. Belgacom tarieven).

5.2.2.4. BESCHRIJVING VAN DE MAXIMALE FREQUENTIE VAN GEBRUIK

De CMRO stelt voor om voor de eerste periode een maximum grens vast te stellen (lokaal of gegroepeerd voor het land) van gebruik door de rechterlijke orde. Binnen deze limiet, uitgedrukt in aantal conferenties of aantal uren gebruik per maand, moet kunnen gewerkt worden zonder het service level van het bestaande (of herstelde) onderhoudscontract met Belgacom te moeten upgraden.

Wanneer in deze periode de vraag vanuit Justitie hoger zou blijken dan deze limiet, dan zal men vanuit de rechterlijke orde moeten bepalen welke BIRC's prioritair door VC moeten worden vervangen (bijv. in functie van bestemming of aard van de zending).

Voor latere perioden kan een upgradering wel overwogen worden en zal het aandeel van Justitie binnen deze bijkomende kost moeten worden bepaald.

5.2.2.5. FACTURATIEMODALITEITEN

Hoe het gebruik door rechterlijke orde wordt geregistreerd en de daaruit voortkomende kosten worden berekend en bijgehouden en tenslotte aangerekend aan de FOD justitie (die eventueel bepaalde kosten zal recupereren van aanvragende landen) zal in een procedure moeten worden vastgelegd, evenals hoe de betaling aan de ADCC dient te gebeuren.

5.2.2.6. VOORRANG VOOR CRISISSITUATIES

Het raamakkoord zal ook het principe bevatten dat onvoorziene crisissituaties die het gebruik van de VC-installatie of de zaal waarin deze zich bevindt nodig maken, steeds voorrang zullen krijgen op geplande of zelfs aan de gang zijnde VC's in de context van rogatoire opdrachten. In het laatste geval zullen deze VC's moeten afgebroken worden.

5.2.2.7. ANDERE

Indien bepaalde onder 5.2.3 besproken punten voor alle (betrokken) provinciale crisiscentra hetzelfde zouden zijn, kunnen zij opgenomen worden in de raamovereenkomst en dienen zij niet meer vermeld te worden in het lokale luik.

5.2.3. op lokaal niveau

Ter aanvulling van federaal geldende bepalingen kan een tweede luik worden voorzien, waarin aspecten worden behandeld die lokaal verschillend kunnen zijn.

Dit aanvullende luik, dat alleen in de betreffende provincie zal gelden, kan opgesteld en afgesloten worden door de plaatselijke (provinciale) verantwoordelijke van het crisiscentrum en de gerechtelijke autoriteiten (voorzitter van de rechtbank van eerste aanleg en procureur des Konings) van het gerechtelijk arrondissement waarbinnen het provinciaal crisiscentrum zich bevindt. Naar de toekomst toe zal dit arrondissement ook vaak overeenkomen met het provinciale grondgebied. Voor deze gerechtelijke autoriteiten zal het nodig zijn de bepalingen van deze aanvulling van het raamakkoord kenbaar te maken aan collega's van andere arrondissementen binnen dezelfde provincie en aan de procureur-generaal en eerste voorzitter van het hof van beroep van het rechtsgebied waaronder hun arrondissement ressorteert.

In dit lokale luik dienen in elk geval afspraken gemaakt rond volgende punten.

5.2.3.1. CONTACTPERSONEN

Wie bij het provinciale crisiscentrum en wie bij de gerechtelijke diensten voor deze materie zal optreden als SPOC voor volgende aangelegenheden:

- de opgenomen bepalingen van de lokale overeenkomst;
- de concrete planning van VC's;
- de melding van problemen i.v.m. apparatuur of infrastructuur.

5.2.3.2. BESCHIKBARE TERMIJNEN

Op welke dagen (werkdagen, andere dagen) en binnen welke uren (kantooruren of erbuiten) een beroep kan gedaan worden op de VC-installatie in de context van rogatoire opdrachten.

5.2.3.3. MOGELIJKE OPDRACHTEN

In samenspraak dient nagegaan voor welke opdrachten de lokale infrastructuur en architectuur van VC-zaal en -gebouw zich leent: bijv. enkel conferenties waar de te verhoren personen zich aan het ander eind van de verbinding bevinden, ook mogelijkheid om getuigen of verdachten in de VC-zaal van het crisiscentrum te brengen,...

5.2.3.4. MODALITEITEN VOOR DE START VAN EEN VC

Tot deze rubriek behoren vragen als:

- Hoe lang op voorhand dient een VC te worden aangevraagd (bijv. 2 weken, 20 werkdagen,...) en hoe vlug kan deze vraag door het provinciaal centrum beantwoord worden (bijv. binnen de dag)?
- Welke informatie dient op het moment van de aanvraag aan het crisiscentrum te worden meegedeeld: datum, startuur (van de eigenlijke conferentie maar ook van de handelingen ervoor zoals het uittesten van de verbinding), vermoedelijke duur, aantal deelnemers, naam van de verantwoordelijke van de delegatie, bestemming, eventueel IP-adres of inbelnummer van de bestemming,...?
- Wat is het IP-adres of inbelnummer dat aan buitenlandse verzoekers moet worden meegedeeld?

5.2.3.5. MODALITEITEN TIJDENS DE VC

Misschien dienen afspraken te worden gemaakt rond bijv. het niet gebruik van lokalen naast de VC-zaal (in geval van slechte geluidsisolatie), of rond andere elementen die storend zouden kunnen zijn voor het verloop van de VC. Vanuit de provinciale overheid kunnen er eisen zijn rond bijv. het niet eten in de zaal e.d.

Ook kunnen afspraken nodig zijn voor het gebruik van materiaal dat niet tot de basisuitrusting behoort (projectiescherm, aanwezige computer, extra microfoon,...).

5.2.3.6. MODALITEITEN NA DE VC

Dit kan gaan over de staat waarin de zaal na de VC dient achtergelaten te worden, maar ook (afhankelijk van wat op federaal niveau wordt afgesproken rond de in 5.2.2.5. vermelde punten) betrekking hebben op registratieformulieren i.v.m. communicatieduur en -bestemming die voor de ADCC en de FOD Justitie moeten worden ingevuld, ondertekend en verstuurd.

5.3. VOORSTELLEN OP HET VLAK VAN BEHEER

5.3.1. beheersinformatie rond internationale rogatoire commissies

Het is opmerkelijk dat de FOD Justitie, die toch het budget moet voorzien en de kosten moet betalen die verbonden zijn aan dit soort opdrachten, over bitter weinig informatie beschikt.

Net als bij andere gerechtskosten heeft men weliswaar een idee van het totale uitbetaalde bedrag binnen een bepaalde tijdsperiode en is het benodigde bedrag voor betaling van opdrachten die in de pipeline zitten onbekend. In tegenstelling tot de meeste andere soorten gerechtskosten kan men de uitbetaalde bedragen echter niet weergeven per arrondissement. Andere interessante gegevens als het aantal deelnemers, de hoedanigheid van die

deelnemers (onderzoeksrechter, politieman,...), de bestemming of de aard van de opdracht (getuigenverhoor, welk soort zaak,...) zijn totaal niet gekend. Toch is dergelijke informatie onontbeerlijk om na te gaan of een commissie efficiënt verloopt en in welke gevallen VC een volwaardig alternatief kan zijn. Is bijvoorbeeld de op het einde van 3.1 gehanteerde veronderstelling realistisch dat voor een zevendaagse reis naar Canada er gedurende vijf dagen verhoren plaatsvinden à rato van zes uren per dag?

Een aantal van deze ontbrekende gegevens is wel te vinden bij de federale politie. Toch is er in punt 2.1 ook op gewezen dat er daaromtrent vragen rond validiteit en betrouwbaarheid kunnen gesteld worden. En ook hier is het beeld (wie doet wat wanneer en waar) niet compleet; dit is begrijpelijk omdat de politie zich niet dient te buigen over het al of niet opportuun zijn van een zending of het efficiënte verloop ervan. Bij de betrokken directie (DSF - directie van de financiën) bestaat de bereidheid om mee te werken aan een verdere exploitatie van de in de databank (vaak in vrije velden) opgenomen gegevens. Deze piste dient verder onderzocht te worden.

Ook is een gedetailleerde analyse van een representatieve steekproef dossiers op de dienst gerechtskosten van de FOD Justitie aangewezen. Mogelijk laat dit toe meer inzicht te krijgen in de tijdsbesteding tijdens BIRC's.

Tenslotte zal men met de nood aan dergelijke gegevens ook moeten rekening houden bij de uitbouw van de datasystemen bij Justitie (MACH etc.) en de eraan te koppelen management informatie systemen. Dit geldt trouwens ook voor andere soorten gerechtskosten.

5.3.2. bevorderen van VC als volwaardig alternatief voor rogatoire opdrachten waar dit kan

Zoals al onder 3.2.1. gesteld kunnen de honderden rogatoire commissies niet allen herleid worden tot één standaardsituatie. Bepaalde opdrachten zullen zich al gemakkelijker lenen tot het vervangen ervan door een VC dan andere.

Vergelijkend onderzoek, waarbij variabelen als interviewstijl, interviewsetting, karakteristieken van verhoorde personen, aard van de onderzochte zaak e.d. in aanmerking worden genomen, kan hier zorgen voor meer helderheid.

Anderzijds kan ook vanuit de praktijk zelf vertrokken worden. Zo zou men ervoor kunnen opteren om een vraag tot het voeren van een bemande rogatoire commissie te toetsen aan een aantal criteria dat door Parket-Generaal of door raadsheren van de K.I. wordt opgesteld. Zolang onder het mom van de onafhankelijkheid de magistraat zelf de vrije keuze heeft over de manier waarop hij zijn materiaal verzameld, is de kans immers reëel dat ook andere criteria gaan meespelen dan de efficiëntie en effectiviteit (met inbegrip van kwaliteit).

5.4. VERDER ONDERZOEK IN BREDER KADER

VC als alternatief voor BIRC's, kan niet los gezien worden van andere VC-toepassingen binnen de rechterlijke orde: verschijning voor raadkamer of kamer van inbeschuldigingstelling, strafuitvoeringsrechtbank,...

Zoals uit de formule onder 3.1 blijkt, zal de kost van een VC immers sterk afhangen van de mate waarin de uitrusting wordt gebruikt (de n in de formule). De bezettingsgraad van een installatie zal hoger zijn wanneer deze ook voor andere toepassingen wordt ingeschakeld, zowel op penaal vlak als op burgerlijk gebied of in het kader van het jeugdrecht.

Het is dan ook belangrijk dat de mogelijkheden op deze andere domeinen nader worden onderzocht en daarmee ook de opportuniteit om binnen de rechterlijke orde zelf het aantal VC-installaties op te voeren.

GEBRUIKTE AFKORTINGEN

ADCC	Algemene Directie Crisis Centrum (FOD Binnenlandse Zaken)
BIRC	Bemande internationale Rogatoire Commissie
CMRO	Commissie voor de Modernisering van de Rechterlijke Orde
FOD	Federale overheidsdienst
HD	High Definition
IP	Internet Protocol
ISDN	Integrated Service Digital Network
Kbps	Kilobytes per seconde
LAN	Local Area Network
Mbps	Megabytes per seconde
MCU	Multipoint Control Unit
SLA	Service Level Agreement
SPOC	Single Point Of Contact
VC	VideoConferencing
WAN	Wide Area Network

BRONNEN (INSTANTIES EN PERSONEN)

Federaal Parket	Cédric Visart de Bocarmé, Eric d'Ortona
Federale Politie, Algemene directie van de Ondersteuning en het Beheer, Directie van de Financiën	Jan Vandekerckhove
FOD Binnenlandse Zaken, Algemene Directie Crisiscentrum	Jaak Raes, Alain Lefèvre, Raphael Simons
FOD Justitie	Xavier Henrotin Chris Van Regemorter Bart Versmissen
Hof van Beroep Antwerpen	Michel Rozie Peter Spaas
Provinciale Crisiscentra en/of besturen	
Antwerpen	Fred Van Immerseel Erik Cauberghe
Brussel	Joséphine Clément
Henegouwen	Bruno Zorzi
Limburg	Hugo Simons
Luik	Eric Froidmont
Luxemburg	Bruno Andrieux Jean-Pierre Ringlet
Namen	Pierre Robaye
Oost-Vlaanderen	Luc Bauwens Kathleen De Baets
Vlaams-Brabant	Peter Huygaerts Petra Van Es Jeroen Ameel
Waals-Brabant	Catherine Baudinet
West-Vlaanderen	Johan Debysser Carine Spaens